

[Per Federspiel.]

selv om jeg ikke er enig i det — være grund til fra dansk side at gå ind i meget alvorlige overvejelser af, på hvilken side af grøften vi skulle slå os varigt til ro. Men denne deling er ikke længere nogen risiko; den er ikke nogen risiko på lang sigt. Den politik, at Europa må forenes, at de europæiske lande må finde sammen i en fælles organisation, accepteredes i 1961; den accepteredes af England, den accepteredes af det høje ting. Dermed blev en afgørende politisk beslutning truffet, en vending i den retning, at vi også fra dansk side på samme måde som England anerkendte, at der ikke fandtes anden vej frem imod det mål, som vi alle var enige om, end den vej, de seks lande havde valgt ved oprettelsen af deres økonomiske fællesskab, som tog sigte tillige på et politisk fællesskab.

Det var ligeledes ganske klart dengang, at det fra britisk side ikke var økonomiske betragtninger, der førte til ansøgningen om medlemskab. Det har vi tidligere drøftet her i tinget. Det var en afgørende politisk interesse, at de seks lande, efterhånden som deres politiske fællesskab blev snævrere, måtte blive bestemmende i europæisk politik; enhver britisk regering havde sin historiske erfaring for, at enhver politisk udvikling, det være sig fredelig eller krigerisk, på det europæiske fastland uvægerligt inddrog England som direkte involveret.

Det samme synspunkt gav den engelske udenrigsminister udtryk for i sin tale i Studenterforeningen i går. Det franske nej har ikke ført til en ændring i den britiske indstilling eller i hvert fald den britiske regerings indstilling til Det europæiske økonomiske Fællesskab. Den britiske udenrigsminister fremsatte den bemærkning, at man jo nu måtte vente et initiativ fra de seks landes side til genoptagelse af forhandlingerne, og det er ganske klart, at den part, der har afbrudt forhandlingerne, må tage initiativet til deres genoptagelse. Med andre ord, den politiske situation, der forelå forud for 1961, foreligger ikke i dag. Det politiske bestik er taget, den politiske beslutning er truffet, vi er klar til på de betingelser, som vi mener er rigtige, at indtræde i Det europæiske økonomiske Fællesskab.

Vi advarede i 1961 mod den indskrænk-

ning i regeringens handlefrihed, der lå i tilføjelsen til dagsordenen om, at vor ansøgning skulle ske samtidig med Englands med henblik på vor indtræden i fællesskabet samtidig med England. Vi påpegede allerede dengang, at der deri lå en begrænsning i vor forhandlingsfrihed, der lå en vanskeliggørelse af vor forhandlingsposition, og vi måtte også se det sådan, at vi derved i virkeligheden lagde os som en klods om benet på England, en klods som det ganske vist ikke var så forfærdelig byrdefuldt at bære. Det var ikke byrdefuldt, fordi forhandlingerne om udvidelsen af fællesskabet for offentligheden i hele den politiske verden alene drejede sig om Storbritanniens indtræden i fællesskabet. At der var nogle andre, mindre lande, der også søgte optagelse, kunne ikke aflokke den ringeste interesse. Det måtte vi gøre os klart dengang, og den højtærede minister vil erindre, at under den forrige debat, vi havde her i tinget, drøftede vi de mange tegn, der havde været på, til dels uden at vi vidste det, at man overvejede at indskrænke udvidelsen af fællesmarkedet til alene at omfatte England, således at Danmark, Norge og Irland måtte vente, eventuelt med en eller anden status, som ikke var fuldt medlemskab.

Alt dette viser, hvor skadeligt det var for vore forhandlinger, at vi havde påtaget os denne indskrænkning.

Den højtærede minister nævnte, at der kun kunne være to motiver til at ændre den politik, der blev fastlagt i 1961. Det ene måtte være, at den havde været en fiasko, og den anden at forudsætningerne var ændret. Om den førte politik har været en fiasko eller ej, er i denne forbindelse ganske underordnet, for den er færdig, den afsluttedes med afvisningen fra fransk side i januar måned 1963. Men forudsætningerne er så ganske afgjort ændret. Den højtærede minister har selv meget klart erkendt, at det er de seks landes organisation, som den politiske interesse i Europa må samles om, at det er denne organisation, der er den dynamiske drivkraft henimod det mål, som for så vidt alle er enige om, og noget sikrere bevis herfor og for ændringen i den politik, der lå forud for 1961, kan vi vel vanskeligt få, end dette at 4 lande, 3 af dem medlemmer af EFTA, i 1961 søgte optagelse i Det europæiske økonomiske Fællesskab.